

Ο Δημήτρης Μπάτσης, είναι θύμα μιας παράφορης κρατικής αδικίας, και της αντίστοιχης καταστολής. Εκτελέστηκε πριν το ξημέρωμα της Κυριακής 30 Μαρτίου του '52. Τόσα χρόνια αργότερα έχει καταστεί σαφές, ότι δεν τουφεκίστηκε για κάποιο ποινικό, ή έστω κοινωνικό αδίκημα, αλλά για τις ιδέες του.

Στις 8 Οκτωβρίου του 1951, τελεί τον δεύτερο του γάμο. Είναι τότε 35 ετών, έχει ένα διαζύγιο και μια θυγατέρα, την Ελένη, από τον πρώτο του γάμο με την Λίνα Αιλιανού. Η δεύτερη σύζυγός του ονομάζεται Λίλιαν Καλαμάρο, είναι 12 χρόνια νεότερη και κόρη εύπορου Εβραίου βιομήχανου.

Το νεόνυμφο ζευγάρι, θα περάσει μαζί μόλις 15 νύχτες. Την Τρίτη 23 Οκτωβρίου ο Δ. Μπάτσης συλλαμβάνεται από την ασφάλεια Πειραιώς και δεν θα ξαναγυρίσει σπίτι του. Παρέμεινε έγκλειστος μέχρι τη στιγμή που τουφεκίστηκε, εκείνη την Κυριακή δίπλα στους Νικ. Μπελογιάννη, Ηλ. Αργυριάδη, Νικ. Καλούμενο. Σε αυτά τα τελευταία 159 μερόνυχτα της ζωής του, ξετυλίγεται ένα άνευ προηγουμένου δράμα που θα ισοπέδωνε τον οποιοδήποτε.

Ενώ ο ίδιος ανακρινόταν σε απόλυτη απομόνωση, η σύλληψή του ανακοινώθηκε από τον Τύπο, τρεις μέρες αργότερα, ανήμερα της ονομαστικής του εορτής. Ανεγράφη μάλιστα, πως κατευθυνόταν προς τα σύνορα σε μια απόπειρα να εγκαταλείψει τη χώρα. Ήταν το πρώτο από τα ψεύδη, που συνέρρεαν έκτοτε ως πλημμυρίδα.

Η κατηγορία ήταν διενέργεια κατασκοπείας, με τον διαβόητο αναγκαστικό Νόμο 375 που θεσπίστηκε τον Δεκέμβριο του '36, επί Μεταξά, *«περί τιμωρίας των εγκλημάτων κατασκοπείας και των εγκληματικών ενεργειών των απειλουσών την εξωτερικήν ασφάλειαν της χώρας»*.

Συμπεριελήφθη στους 29 συνολικά υπόδικους της γνωστής και ως δεύτερης δίκης Μπελογιάννη, που δίκασε το Διαρκές Στρατοδικείο Αθηνών. Το κατηγορητήριο ανέφερε μεταξύ άλλων: *«ότι έλαβε από την ηγεσία του Κ.Κ.Ε. λίρας Αγγλίας και δολάρια αντιπροσωπεύοντα το ποσόν των 450 εκατομμυρίων δρ. άτινα παρέδωσεν εις τον Ν. Πλουμπίδη δια την συντήρησιν του δικτύου κατασκοπείας και μισθοδοσίαν προσωπικού»*.

Είναι μια περίοδος όπου ο τόπος έχει μια παραπαίουσα κυβέρνηση υπό την προεδρία του Ν. Πλαστήρα ο οποίος αντιμετωπίζει προβλήματα υγείας, ενώ ο κόσμος ζει μια ακόμα κορύφωση του ψυχρού πολέμου, μετά το αποκλεισμό του Βερολίνου. Ο λόγος για τον πόλεμο της Κορέας με την συμμετοχή μάλιστα Ελληνικού εκστρατευτικού σώματος.

Ταυτόχρονα είναι σαφές ότι ανεξάρτητη ελληνική πολιτική δεν νοείται. Αμερικάνος πρεσβευτής εκείνη την εποχή είναι ο περιβόητος John Emil Peurifoy, με αποδεδειγμένη την έντονη και άμεση μη διπλωματική του ανάμειξη στις εσωτερικές Ελληνικές υποθέσεις. Την ίδια περίοδο στην Αμερική ο γερουσιαστής McCarthy, έχει ανοίξει τους ασκούς του αντικομμουνισμού καταστρέφοντας ομάδων καριέρες και ζωές.

Καταλυτικό στις εξελίξεις, ήταν το γεγονός της ανακάλυψης των ασυρμάτων της Καλλιθέας και της Γλυφάδας, τον Νοέμβριο του 1951. Το σκηνικό έχει στηθεί. Το αποτέλεσμα ήταν προδιαγεγραμμένο. Ο Δημ. Μπάτσης ήταν αστός, δικηγόρος στο επάγγελμα, με πολλές μαρτυρίες για την υψηλή επιστημονική του κατάρτιση γιός του ναυάρχου Αντωνίου Μπάτση, ανθρώπου με βασιλικές θέσεις, γεγονός για το οποίο μάλιστα είχε εξορισθεί στο παρελθόν.

Ο Δ. Μπ. όμως, ενοχλούσε. Εν αρχή ήταν ιδρυτικό μέλος της επιστημονικής εταιρείας «Επιστήμη- Ανοικοδόμηση» και μόλις ένα χρόνο μετά τα Δεκεμβριανά έχει διευθυντικό ρόλο στο περιοδικό «Ανταίος» το οποίο κυκλοφορεί για πρώτη φορά την 1η Δεκεμβρίου του '45. Και τι διακηρύσσει ευθύς αμέσως αυτή η δεκαπενθήμερη έκδοση για την μελέτη των προβλημάτων της ανασυγκρότησης;

Πως τρεις είναι οι αναγκαίες προϋποθέσεις. Η εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της χώρας, η οικονομική της αυτοτέλεια και η λαϊκή κυριαρχία. Συνεργάτες του εντύπου, είναι Μηχανικοί, Αρχιτέκτονες, καθηγητές Πανεπιστημίων, Ιατροί, Γεωλόγοι, Γεωπόνοι, κάθε είδους επιστήμονες μα ταυτόχρονα και κομμάτια του αστικού ιστού της χώρας. Να θυμηθούμε βέβαια, ότι ταυτόσημη συνθηματολογία ενοχλούσε ακόμα και τριάντα, σχεδόν, χρόνια αργότερα, στα πρώτα βήματα, εκείνου του ονειροπόλου ή έστω έντιμου Πα.Σο.Κ.

Ο Μπάτσης έρχεται να μας τονίσει ότι οι φυσικοί πόροι της χώρας κάθε άλλο παρά ευκαταφρόνητοι είναι και επιχειρεί την πλήρη ανατροπή του μύθου περί φτώχειας. Τον Μάρτιο δε του '47, όταν δημοσιεύεται ο λόγος του Τρούμαν που αφορά την εφαρμογή του αντίστοιχου δόγματος, ενώ γίνεται δεκτός με χειροκροτήματα και υποκλίσεις από τον δεξιό Τύπο, ο Δ.Μ. δηλώνει ξεκάθαρα πως: *«οι όροι με τους οποίους θα δοθεί η βοήθεια την μετατρέπουν σε ένα τρόπο πολιτικής και στρατιωτικής χρηματοδότησης υποτελούς χώρας και θέτουν την χώρα κάτω από μια καινούργια απροκάλυπτη αναγκαστική κηδεμονία κι από ένα ολοκληρωτικό οικονομικό, διοικητικό και στρατιωτικό έλεγχο»*

Λίγους μήνες αργότερα, ακολουθεί η έκδοση και κυκλοφορία του μνημειώδους έργου του «Η Βαριά βιομηχανία στην Ελλάδα», όπου μέσα σε 600 σελίδες, χιλιάδες επιστημονικών υπολογισμών και επιχειρημάτων δομούνται συγκεκριμένες προτάσεις για την ανασυγκρότηση.

Μπορούμε να υποθέσουμε ότι το σοκ ήταν πελώριο. Δεν είναι κάποιος κατσαπλιάς που έθαψε τις ματωμένες λεπίδες του στα βουνά και κατέβηκε στην πόλη, ούτε ένας φανατικός που πετούσε τσιτάτα. Ήταν ένας νέος επιστήμονας, παιδί αστικής τάξης και «καθώς πρέπει οικογενείας» που μαζί με άλλους παρόμοιους, συγκρότησαν μια παρέμβαση απολύτως ανατρεπτική. Κι όλα αυτά όταν το φυτίλι του Εμφυλίου είχε ανάψει καίγοντας και τις τελευταίες ελπίδες συμφιλίωσης. Ο Δημήτρης Μπάτσης είχε υπογράψει την θανατική καταδίκη του. Αλλά δεν το ήξερε.

Αρχίζει να το υποπτεύεται το ξημέρωμα της 24ης Οκτωβρίου του '51, αφού είχε περάσει την πρώτη του νύχτα στο κρατητήριο της Ασφάλειας Πειραιώς. Οι επόμενες 158 μέρες του, θα κυλήσουν μέσα σε ένα ζοφερό κλίμα που θα προσέφερε το καλύτερο υλικό για το Καφκικό πλαίσιο της Δίκης.

Το επίσημο κράτος, κατεβαίνει στα πιο χαμηλά, σκοτεινά σκαλιά της ηθικής, η εξουσία εξευτελίζει κατά το χειρότερο τρόπο την έννοια της δικαιοσύνης και οι κρατικοί λειτουργοί, έχουν συστήσει ένα κυνικό μηχανισμό υποταγής σε αλλότριες εντολές, πιστεύοντας ότι σώζουν την πατρίδα.

Εκβιασμοί, πιέσεις αφόρητες, περιουσίες που ξοδεύτηκαν, υποσχέσεις, ψέματα, σεξ που απαιτήθηκε από υπουργό, κάθε απάνθρωπη δραστηριότητα στρατεύτηκε για να τελειώνουν

με αυτούς που είχαν το θάρρος να πουν και να στηρίξουν κάτι εναλλακτικό σε εποχές που η αμφισβήτηση ήταν αμάρτημα. Θανάσιμο. Σε ένα τόπο που είχε διάφορα κέντρα εξουσίας. Για να τεθεί έτσι πολύ διακριτικά.

Βαθιά μεσάνυχτα, ανήμερα Κυριακής 30 Μαρτίου του '52, γεγονός ανήκουστο ακόμα και για τα Γερμανικά στρατεύματα Κατοχής, που είχαν αποχωρήσει πριν από επτάμισι μόλις χρόνια, τους πήραν από τις φυλακές Καλλιθέας και πριν αντικρίσουν το φως εκείνης της ανοιξιάτικης Κυριακής, πέρασαν στην αιωνιότητα.

«*Να μου προσέχεις την Ελένη*» ήταν τα τελευταία λόγια του Δημήτρη Μπάτση προς την Έλλη Παππά, μέσα από παραθυράκι της πόρτας του κελιού της.

«*Αν ζήσω*»

αποκρίθηκε εκείνη. Το νήμα της ζωής του κοβόταν, στα 36 του χρόνια μετά από 159 νύχτες ομηρίας.

υ.γ. Για την ιστορία: ο αναγκαστικός νόμος 375/1936, καταργήθηκε 46 χρόνια μετά την θέσπισή του, και σαράντα μετά την εκτέλεση του Μπάτση, τον Αύγουστο του '82, επί υπουργίας στο Δικαιοσύνης, Γεωργίου Μαγκάκη. Στις μέρες μας, τ όσο η θυγατέρα Ελένη, όσο και η και μητέρα της, Λίνα Αιλιανού, είναι εν ζωή. Η

[Έλλη Παππά](#)

, εγκατέλειψε τα εγκόσμια τον Οκτώβριο του '09, αφήνοντας μια σημαντική πολιτική και κοινωνική παρακαταθήκη.